

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği*

Mehmet Zeki DUMAN**

Nur OKUTAN***

Meyrem AKDAĞ****

ÖZ

Küresel dünyada toplumsal yapı ve kurumlar hızla değişmekte; bu değişim belirsizlik ve suça maruz kalma korkusu yaratmaktadır. Hayat standardı artsa da bireyler, her an nerede ve kim tarafından gerçekleşeceği bilinmeyen bir suçla karşılaşmaktan endişe duymaktadır. Kadınlar, özellikle üniversite öğrencileri, suça en çok maruz kalan kesimlerdendir. Bu çalışma, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde öğrenim gören kadın öğrencilerin, kent merkezi ve kampüsteki suça maruz kalma korkusu ile risk algılarını; doğrudan ve dolaylı mağduriyet, toplumsal cinsiyet, mekân ve güvenlik bağlamında incelemiştir. Nitel yöntemle yürütülen çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen veriler tematik analizle çözümlenmiştir. Bulgular, suça maruz kalma korkusunun yalnızca kişisel deneyimlerden kaynaklanmadığını; medya temsilleri, sosyo-mekânsal yakınlık ve toplumsal cinsiyet normlarının yanı sıra mekânsal ve kurumsal güvenlik algısının bu deneyimi şekillendirdiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Kadın Öğrenciler, Suça Maruz Kalma Korkusu, Dolaylı Mağduriyet, Risk Algısı.

Başvuru / Kabul: 24 Aralık 2025 / 24 Ocak 2026

Atıf: Duman, M. Z., Okutan, N., Akdağ, M. (2026). Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği. *İmgelem*, 18.

A Qualitative Study of Female University Students' Fear of Crime: The Case of Van Yüzüncü Yıl University

ABSTRACT

In the globalized world, social structures and institutions are undergoing rapid transformation, generating uncertainty and heightened fear of crime. Despite improvements in living standards, individuals continue to

*Bu çalışmanın verileri Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Yayın Etik Kurulu'nun 23.01.2025 tarihli ve 2025/02 sayılı karar izniyle elde edilmiştir. / This data was obtained with the permission of the Van Yüzüncü Yıl University Social and Human Sciences Publication Ethics Committee, decision number "2025/02" dated 23.01.2025.

** Prof. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, zedu@yyu.edu.tr, Van/Türkiye. ORCID Numarası: 0000-0002-9369-9337, ROR ID: <https://ror.org/041jyzp61>

*** Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, nurokutan@yyu.edu.tr, Van/Türkiye. ORCID Numarası: 0000-0002-0388-7677, ROR ID: <https://ror.org/041jyzp61>

**** Arş. Gör. Dr., Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, m.akdag@yyu.edu.tr, Van/Türkiye. ORCID Numarası: 0000-0002-8757-2823, ROR ID: <https://ror.org/041jyzp61>

experience anxiety about encountering unpredictable criminal acts, uncertain in time, location, or perpetrator. Women, particularly university students, constitute one of the groups most vulnerable to such victimization. This study examines the fear of victimization and risk perception among female students at Van Yüzüncü Yıl University, focusing on both the city center and campus environments. The analysis is framed through concepts of direct and indirect victimization, gender norms, spatial context, and institutional safety. Employing a qualitative design, data were collected through semi-structured interviews and analyzed using thematic analysis. The findings indicate that fear of crime does not solely stem from personal experiences; rather, it is shaped by media representations, perceptions of socio-spatial proximity, gender norms, and the perceived adequacy of spatial and institutional safety.

Keywords: Van Yüzüncü Yıl University, Female Students, Fear of Crime, Indirect Victimization, Risk Perception.

Received / Accepted: 24 December 2025 / 24 January 2026

Citation: Duman, M. Z., Okutan, N., Akdağ, M. (2026). A Qualitative Study of Female University Students' Fear of Crime: The Case of Van Yüzüncü Yıl University. *İmgelem*, 18.

GİRİŞ

Günümüzde toplumlar, belirsizliğin ve güvensizliğin hâkim olduğu bir risk toplumuna dönüşmüştür. Geç modernliğin ürettiği riskler, sadece geleneksel yapıları ve kamusal düzeni değil, bireysel özgürlükleri ve özel yaşamı da etkilemektedir. Bunun başlıca sosyolojik nedeni; geleneğin, ailenin, dini inancın, cemaatlerin temsil ettiği birincil kolektif ilişkilerin çözülmesi ve bireyselleşmenin, tek başınalığın ve yalnızlığın artmasıdır. Dayanışmayı zayıflatan bu süreçler, kentlerde kapkaç, hırsızlık, gasp, madde kullanımı, cinsel saldırı ve cinayet gibi suçların artışıyla beraber bireylerin savunmasız ve güvensiz hissetmesine ve bir korku ikliminde yaşanmasına yol açmaktadır.

Furedi'ye göre (2001) günümüzdeki korkuların çoğu kişisel deneyimlerden kaynaklanmaz. Batı toplumlarında insanlar, geçmişe kıyasla hastalık, acı ve ölüme daha uzaktır; ancak korku hayatın her yanına yayıldıkça kişisel güvenlik önlemleri artmaktadır. Korku ikliminin rahatsız edici yanı, ilişkileri risk çerçevesine oturtması ve insanların birbirilerine güvenememesidir. Furedi, modern insanın özgürlük-güvenlik denkleminde belirsizlik içeren bir korku yaşadığını ve bunun doğal değil, yapay nedenlerden kaynaklandığını savunmaktadır.

Bu iddia, risklerin insan eliyle yaratıldığını ve bizi korkuya sevk ettiğini göstermektedir. Beck (2011) modern toplumun bir risk ve korku toplumu olduğunu belirtmekte; bu korkunun nedenini dünya tarihinin hiçbir döneminde olmadığı kadar keskin sınıfsal eşitsizlik ve emniyetsizliğe bağlamaktadır. Beck'e göre bunun nedeni modernleşmenin geldiği aşamayla ilgili bir süreçtir (Yaralı-Akkaya, 2025, s. 250). Risk fikrinin kökenini on altıncı yüzyıla dayandıran Giddens (2000), geleneksel kültürlerde yeri olmayan bu kavramın modern sanayi uygarlığının bir karakteristiği olduğunu ve özünde “bilinmeyen sulara yelken açmak” anlamına geldiğini ifade etmektedir. Ona göre iki tür risk vardır. Birincisi deprem, seller veya orman yangınları gibi doğadan kaynaklanan “dışsal riskler”; ikincisi ise insan eliyle yaratılan ve küreselleşmeyle daha fazla karşılaştığımız “imal edilmiş riskler”dir. Yazara göre küreselleşmiş

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

bir çağda yaşamının bedeli, ağır biçimde -öngörülemezlik, belirsizlik ve güvensizlikle- ödenmektedir. Küresel ısınmanın etkileri, 11 Eylül saldırıları, Çernobil kazası ve Covid-19 pandemisi gibi örnekler, teknolojiyle dolaşıma sokulan ve yaşamı tehdit eden risklerdir.

Araştırmalar (Sipahi, 2021), Türkiye genelinde üniversiteli kadınların genellikle güvenli alanlarda yaşadığını, ekonomik nedenlerle yurtlarda kaldığını ve üniversite yerleşkelerindeki güvenlik önemlerinin yeterliliği konusunda kararsız kaldığını göstermektedir. Örneğin Hacettepe Üniversitesi'nde (Eligüzel, 2015) öğrencilerin yarısı kampüsteki önlemlerin özgür ve güvenli bir ortam sağlamaktan uzak olduğunu; mevcut önlemlerin güvensizlik yarattığını ve güvenlik personelinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla yükseköğretimde kadın öğrencilerin hayli fazla olduğu Türkiye'de Yükseköğretim Bilgi Sisteminin 2024 verilerine göre -öğrencilerin %52.05'i kadın, %47.95'i de erkek; toplam 7.081.289 kişi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi almaktadır- öğrencilerin gerek yaşadıkları kentlere gerekse öğrenim gördükleri yerleşkelere dair risk ve güvenlik kaygıları bulunduğu, bu nedenle suça maruz kalma korkusu yaşadıkları söylenebilir.

Kadın Üniversite Öğrencilerinde Suç Korkusu: Bir Literatür Özeti

Suç korkusu literatüründe iki yaklaşım öne çıkmaktadır. İlki, birey odaklı “suç mağduriyeti” ve “savunmasızlık”; diğeri toplum odaklı “sosyal kontrol” ve sosyal problemler” yaklaşımlarıdır. Suç mağduru yaklaşımı, doğrudan ve dolaylı mağduriyet olarak ikiye ayrılır. Savunmasızlık yaklaşımı, yaş ve cinsiyete; sosyal kontrol yaklaşımı, fiziksel çevrenin bozuk olmasına; sosyal problemler yaklaşımı ise medya ve kitle iletişim araçlarına odaklanır (Dolu vd., 2010).

Pek çok bilim insanı (Gilchrist vd., 1998; Warr ve Ellison, 2000), suç korkusunun toplumsal yanını vurgular ve bu duygunun arttığına işaret eder. Suç, hukuki normlara aykırı davranışları ifade eder. Suç korkusu ise “suç veya suçla ilişkili sembollere yönelik endişe” anlamıyla ilk kez 1930'larda ABD'de, suçlu davranışa toplumsal tepkileri inceleyen çalışmalarda kullanılmıştır (Çardak, 2012; Ferraro, 1995'ten aktaran: Yazgan, 2017). Daha spesifik olarak suç korkusu, topluma karşı güvensizlik nedeniyle deneyimlenen tedirginliktir. Başka deyişle, kişinin herhangi bir zaman ve mekânda bir suçun mağduru olma düşüncesi (Franklin vd., 2008) ve kendisine yönelik tehdidi fark etmesidir (Öztoprak vd., 2017). Bu korkuyla yaşamak, tehlikeye karşı tetikte olmayı (Warr, 2000), kimi zaman geri çekilmeyi veya içe kapanmayı, kimi zaman da yabancılaşmayı beraberinde getirebilir (Dolu vd., 2010).

Bu tanımlara göre suç korkusu, bireyin yasa dışı eyleme maruz kalacağı düşüncesiyle kaygı ve korku yaşamasıdır. Bu psikolojinin temelinde kişinin yaşadığı topluma ve düzene güvensizliği yatar. Yaşadığımız dünyada her an bomba patlayabilir, terör eylemi gerçekleşebilir veya insan yapımı tehlikeler yaşamı hedef alabilir. Bu nedenle suç korkusunun temelinde toplumsal düzen, güven ve istikrar eksikliği ile güvenlik yetersizliği bulunur. Bireysel düzeyde ise suç korkusu; başta endişe, korku ve panik olmak üzere memnuniyetsizlik ve yabancılaşma gibi sorunlara yol açar (İçli, 2014; Miceli vd., 2004).

Araştırmalar, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde bireylerin suça maruz kalma korkusunu sık yaşadığını ve bu nedenle kamusal alanda özellikle yabancılarla iletişimden kaçındığını göstermektedir (Van Dijk vd., 2007). İçli'ye (2014, s. 821) göre, suça maruz kalma korkusunu en fazla yaşayanlar “suçun sık görüldüğü yerlerde oturanlar, daha önce suça maruz kalanlar, kendilerini aciz hissedenler, çevre hakkında az bilgi sahibi olanlar, güçsüz ve dışlanmış hissedenler ve anti sosyal davranışlara sürekli maruz kalan kesimlerdir”.

Ancak bu kesimler içerisinde kadınların, özelde üniversiteli kadınların ayrı bir yeri vardır. İstanbul'da yapılan bir çalışmada (Lordoğlu, 2016), bir katılımcının geceleri karanlık sokaklar ve evinin yakınındaki parklar nedeniyle kısa mesafeleri yürümek yerine taksi kullandığını; bu yüzden geç saatlerde sokaklara girmekten kaçındığını belirtmesi, kentsel yaşamda deneyimlenen suç korkusunu örneklendirmektedir. Bekar kadınların yanı sıra üniversiteli kadınların da suça maruz kalma korkusunu sık yaşadığı ve bu nedenle başta kaygı ve stres olmak üzere tedirginlik hissettiği görülmektedir. Araştırmalar (Sipahi, 2017, 2021) üniversite yerleşkelerinin kent dışında konumlanmasının ve/veya okula gidiş güzergâhlarında günün erken ya da geç saatlerinde bulunmanın kadın öğrencilerde suç korkusuna yol açtığını göstermektedir.

Günümüzde güvenlik önlemlerine rağmen kentlerin suç mahalline dönüşmesinin önemli bir nedeni, kent içindeki sosyal eşitsizlikler ve gelir dağılımındaki adaletsizliklerdir. Bu durum, iki temel sorunu beraberinde getirmektedir. Birincisi, başta gasp ve hırsızlık olmak üzere kapkaç, cinsel saldırı, mala zarar ve madde kullanımı gibi bireysel ve organize suçların artması ve kent güvenliğinin tehdit edilmesi; ikincisi ise insanların gündelik yaşamda gönül rahatlığıyla sokağa, mahalleye çıkmalarını engellemesidir. Nitekim Van'da yapılan bir araştırmada (Şenol ve Keskiner-Candan, 2024), 22 katılımcıdan 19'u dolaylı veya doğrudan suça maruz kalma ihtimali yaşadıklarını ve bunun kendilerini korkuttuğunu belirtmektedir. İstanbul'da yapılan bir araştırmada ise (Özaşçılar ve Ziyalar, 2009) katılımcıların çoğu hem özel alanda (evdeyken

birinin eve girmesinden) hem de kamusal alanda (cinsel saldırı veya tacize uğramaktan) korktuklarını ifade etmektedir.

Suçla maruz kalma korkusu, çok boyutlu unsurlar içeren bir deneyimdir ve yaş, toplumsal cinsiyet, mekân, geçmiş deneyimler ve medya gibi değişkenlerden etkilenmektedir. Bu çalışma, özellikle üniversitede öğrenim gören kadın öğrencilerin suça maruz kalma korkusunu; yaş, mekânsal bağlam, toplumsal cinsiyet rolleri ve medya temsilleri ile şekillenen doğrudan ve dolaylı mağduriyet deneyimleri üzerinden ele almaktadır.

Mekân

İkamet edilen yer, kalınan semt veya mahalle, güvenlik algısını doğrudan etkilemektedir. Güvensizliğin ve suç korkusunun yoğun yaşandığı yerlerin başında varoşlar, metruk binalar / evler, düşük gelirli bölgeler, banliyöler, köprü altları, karanlık ve izbe yerler, yoksul ve göçmen mahalleleri ile gecekondu gelirmektedir. Araştırmalar (Aytaç vd., 2015; Çelik, 2018; Siegel, 2010) suç korkusunu artıran çevresel faktörler arasında yıkık binalar, terkedilmiş araçlar, ortalığa saçılmış çöpler ve bakımsız ya da yanmayan sokak lambalarını göstermektedir.

Çarpık kentleşmenin yaşandığı ve bireylerin yalnız kalmak istemedikleri bu yerlerin önemli bir özelliği, güvenlik riskiyle birlikte yüksek suç oranlarıdır (Beşe, 2006; Yavuz, 2019). Araştırmalar, bireylerin tehdit algılayıp gece olmadan eve dönmeye çalıştığı yerlerin bu alanlar olduğunu göstermektedir (Apak vd., 2002). Yoksulluk, gelir adaletsizliği, sosyal dışlanma, kentsel planlama ve mekânsal ayrışma, kentlerde kişiye, mala ve topluma karşı suçları arttırabilir (Akalin, 2016). Dolayısıyla yerleşim alanlarının mekânsal niteliği ve fiziksel çevre koşulları, suça maruz kalma korkusunun oluşmasında önemlidir (Snedker, 2015).

Bu bağlamda, kent merkezlerinin çevresinde kurulan üniversite yerleşkelerinin korunaklı yapısı, güvenlik algısı ve suç korkusuyla doğrudan ilişkilidir. Yapılan bir araştırmada yeterli güvenlik önlemleri ile temiz ve düzenli kampüslerin öğrencilerde sahiplik ve aidiyet oluşturduğunu göstermektedir (Day, 1999); buna karşılık güvenlik önlemleri yetersiz kampüslerde öğrenciler daha fazla suça maruz kalma korkusu yaşamakta; kendilerini güvensiz ve savunmasız hissetmektedir.

Yaş

Kriminoloji ve kentsel çalışmalar alanyazını, suç korkusu ile yaş değişkeni arasındaki ilişkinin farklılaşabildiğini göstermektedir. “Çevresel duyarlılık teorileri” yaşlıların gençlere göre olumsuz yaşam koşulları ve suç korkusundan daha fazla etkilendiğini savunur. Yaşın, suç

korkusunun davranışsal bileşeninin belirleyicisi olduğunu iddia eden araştırmalar (Balkin, 1979; Ferraro ve LaGrange, 1988; Greenberg, 1985; Greve vd., 2018; Köseoğlu ve İçli, 2019; Pain, 2001; Stafford ve Galle, 1984; Yin, 1980), yaşlıların mağduriyet olasılıkları daha düşük olsa da gençlere göre daha yüksek korku yaşadıklarını; bunun savunmasızlık teorisine göre yaşlıların fiziksel olarak güçsüz, savunmasız ve yardıma muhtaç olmalarından kaynaklandığını belirtmektedir.

Bazı araştırmacılar ise yaşlılığın suç korkusuyla ilişkili olmadığını ileri sürer. Ziegler ve Mitchell (2010) genç (18-29) ve yaşlılar (61-78) üzerine yaptıkları araştırmada yaşlılarda daha yüksek suç korkusu bulunduğu, ancak bunun doğrudan “yaşlılık”la açıklanamayacağını vurgulamaktadır. Bu araştırmalar iki noktaya işaret eder. İlki, yaş değişkeninin doğrudan ya da dolaylı biçimde suç korkusuyla bağının olabileceğidir. İkincisi yaşlı bireylerin genellikle yüksek suç oranlı bölgelerde tek başlarına yaşamaları, düşük sosyo-ekonomik statüleri nedeniyle suç korkusu deneyimlemeleri; bunun da yaşam kalitesini, bağımsız işlev görmeyi ve sosyalleşmeyi azaltmasıdır (Benson, 1997).

Suç korkusunun yaşla ilgili olmadığını iddia eden araştırmalar, üniversiteli genç kadınlarda yüksek düzeyde suç korkusu yaşandığını vurgulamaktadır. Bu çalışmalar kadınların, gerek kent merkezinde güvenlik açığı bulunan riskli ve tehlikeli yerlerde gerekse kampüsün تنها yerlerinde bulunmamaya, geç saatlerde dışarıda kalmamaya, erkeklerin gittikleri kafelere ve barlara gitmemeye çalıştıklarını göstermektedir. Bu nedenlerle kadın öğrencilerin özellikle cinsel saldırı ve taciz korkusu yaşadıkları ve risk algılarının yüksek olduğu belirtilmektedir (Sipahi, 2021; Öztürk, 2015; Warr, 1985).

Toplumsal Cinsiyet

Suç korkusu, toplumsal statü ve cinsiyetle de doğrudan ilişkilidir. Bu ilişkinin temel nedeni toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir. Kadınlardaki suç korkusu, cinsiyet rollerine göre şekillenmekte (Mesch, 2000) ve sosyal konum ve cinsiyete bağlı farklılıklar, yaşam biçimini, güvenliği, ekonomik yeterliliği, fiziksel kapasiteyi ve öz savunmayı etkilemektedir. Statüsü yüksek bireylerin güvenli konutlarda yaşadığı, özel araç kullandığı ve ekonomik sermayeleri sayesinde daha az suça maruz kaldıkları; buna karşın düşük sosyoekonomik koşullarda yaşayan ve dezavantajlı konumdakilerin daha fazla suç korkusu yaşadıkları söylenebilir.

Bunun yanında, erkeklerin daha çok saldırıya uğradığı bilirse de kadınlar, erkeklere göre suç korkusunu daha yoğun yaşamaktadır (Hamzaoglu ve Türk, 2020; Hilinski vd., 2011; İçli, 2014; Öztürk vd., 2016). Kadınlar daha çok “yabancı tehlikesinden”, geçmiş

mağduriyetlerin yinelenmesinden (takip edilme, istenmeyen ilgi, müstehcen çağrılar) ve tanımadıkları bir erkek tarafından cinsel saldırıya uğrama riskinden endişe duymaktadır (Scott, 2003).

Sosyalleşme sürecinde yüklenen roller, kadınları pasif, kırılgan ve korunmaya muhtaç göstermektedir (Öztürk vd., 2016). Kadınların riskleri bertaraf etme olasılığını düşük görmesi, kendisini koruma konusunda yetersiz bulması, cinsel saldırı korkusu taşıması, aile ve toplumun kırılgan ve korunmaya muhtaç olduğu düşüncesini empoze etmesi, kadınların suç korkusunu besleyen sosyal ve kültürel etkenlerdendir (Ünal-Reşitoğlu, 2017).

Bu bağlamda, ataerkil güç ilişkileri, kadınların kentteki yaşam deneyimlerini erkeklerden farklı ve eşitsiz kılmaktadır. Şiddet korkusu, kadınların kamusal alandan geri çekilmelerine neden olmaktadır (Lordoğlu, 2016). Kadınlar, sosyalleşme sürecinde toplumdan, yabancılardan ve erkeklerden korkmayı öğrenir ve çevresindeki erkek figürlere -baba, kardeş, eş- giderek daha bağımlı hale getirilir (Gilchrist vd., 1998). Dolayısıyla erkekler “korkusuz ama korku yaratan”, kadınlar ise “pasif ve erkekten korkan” olarak görülür (Pain, 2001). Yapılan bir araştırmada güvenilir kamusal alanlarda bile kadınların erkeklerden korktuklarını göstermektedir (Erkan ve Sevin-Topçu, 2021).

Dolayısıyla geleneksel normlarla büyüyen kadınların çoğu edilgen bir hayat sürmek zorundadır. Yetersiz eğitim sebebiyle ekonomik açıdan erkeğe bağımlı olmak, kadınların sosyal yaşamda geri planda kalmalarına ve erkeklerin olduğu ortamlardan kaçınmalarına yol açmaktadır. Bu durum, korku ve şiddet nedeniyle kendilerini savunmasız ve aşağılanmış hissetmesine neden olmaktadır (Klodawsky ve Lundy, 1994). Kadınlarda özellikle cinsel suçlara ilişkin korku yaygındır ve bu korku, temelsiz değildir. Zira araştırmalar, kadınlara yönelik cinsel saldırının erkeklere kıyasla 10 kat fazla olduğunu göstermektedir (Crowell ve Burgess, 1966’dan aktaran: Öztürk vd., 2016; Köseoğlu ve İçli, 2019).

Kadınların kamusal alanlardaki korkusu, çoğunlukla cinsel saldırı riskiyle ilişkilidir. Bu durum, kadınların özgürlük hissini engeller ve cinsiyete özgü korkuları pekiştirir (Day, 1999). Cinsel suçların yaygınlaşması ve medyada sıkça yer bulması da bu korkuyu artırmaktadır. Suç mağdurlarının ekseriyetle kadın olması (Ferraro, 1995) ve toplumsal cinsiyetin özellikle üniversiteli kadınların yaşamını güçleştiren bir sorunsal olması bu durumu açıklayabilir. Üniversiteli olmanın verdiği özgürleşme isteği ve eğitim gereklilikleri kadın öğrencileri daha fazla kamusal alana yönlendirir (Sipahi, 2021). Ancak, Klodawsky ve Lundy (1994) kadın

öğrencilerin kamusal yaşamda bulunma istekleri ile sürekli tetikle olma halinin kaygı ve strese yol açtığını; bunun da sosyal ve kültürel etkinliklere katılımı zorlaştırdığını belirtmektedir.

Medya

Kitle iletişim araçları duygular aracılığıyla tutumları etkileyerek sadık bir izleyici kitlesi hedefler (Hummelsheim vd., 2011'den aktaran: Çardak, 2012). Bunun için ilgi uyandıracak, günlerce tartışılacak suç temalı haberler sunulur. Suçun etkisi ne kadar büyükse haber yapılma olasılığı o kadar fazladır (Öztürk, 2015). Suç haberleri, korku ve kaygı gibi psikolojik tepkilere ve toplumsal güvensizlik ve aidiyetsizliğe yol açabilir. Böylece dünyanın tehlikeli bir yer olduğu algısı gelişir. Bu algının oluşmasında, medyanın suç olaylarını verme sıklığı, kullanılan dil ve görüntüler ile aktarım biçimi önemlidir (Tulloch, 2000; Sipahi, 2017; Şenol ve Keskiner-Candan, 2024).

Özellikle görsel medya, suç korkusunun oluşmasında etkilidir. Gerbner ve Gross (1976) modern dijital medyanın üstlendiği sosyal kontrol ve kültürleme işlevini geleneksel kilisenin kontrol işlevine benzetir. Gerbner vd. (1986'dan aktaran: Yazgan, 2017), medya ile suç korkusu arasındaki ilişkiyi “acımasız dünya sendromu” kavramı ile açıklamakta; şiddet içerikli televizyona maruz kalanların, dünyayı güvensiz ve tehlikeli algıladığını söylemektedir. Medyanın kanaat oluşturma gücü dikkate alındığında; afet, terör, cinayet, gasp, intihar ve şiddet içeriklerinin toplumsal güveni ve dayanışma duygusunu zedelediği, anomi ve çatışmayı arttırarak düzeni bozduğu söylenebilir. Görsel medyanın bu tür içeriklere geniş yer vermesi kamusal alanda korku ve paniğe yol açmakta ve suça maruz kalma korkusunu tetiklemektedir (Gökulu, 2018).

Kadınların mağduriyet deneyimlerine ilişkin medyada yer alan anlatılar (minibüste öldürülen, toplu taşımada tacize uğrayan ya da eve dönerken cinsel saldırıya maruz kalan kadın örnekleri), mağduriyet algısını arttırmaktadır. Örneğin, minibüste şort giydiği için saldırıya uğrayan kadının yaşadıkları, kadınların toplu taşımada her an tehlike altında olabileceği mesajını vermekte; mağdur olmamak için belirli giyim kurallarına uymaları gerektiği düşüncesini yaymaktadır. Böylece mağduriyet korkusu, bir toplumsal denetim aracına dönüşebilmektedir (Ünal-Reşitoğlu, 2017).

Bu bilgiler, kadınların suça maruz kalma korkusunun, bireysel mağduriyetin yanı sıra toplumsal olaylar ve medya temsillerinin ürettiği dolaylı mağduriyetlerle, ayrıca toplumsal cinsiyet normları ile mekânsal ve kurumsal güvenlik algısıyla ilişkili çok boyutlu bir deneyim olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu çalışma, üniversiteli kadınların suça maruz kalma

korkusunu doğrudan ve dolaylı mağduriyet bağlamında incelemektedir. Doğrudan mağduriyet, bireysel suç deneyimlerini; dolaylı mağduriyet ise medya temsilleri, sosyo-mekânsal yakınlık algısı ve toplumsal anlatılarla şekillenen korku yaşantılarını kapsamaktadır. Toplumsal cinsiyet normları mekân ve kurumsal güvenlik algısı her iki mağduriyet türüyle de kesişen ortak etmenlerdir. Bu çerçevede çalışma, kampüste yaşanan bir ölüm olayının ardından söz konusu etkenleri nitel olarak derinlemesine analiz ederek, kadınların suça maruz kalma korkusunun çok yönlü yapısını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Yöntem

Katılımcılar

Araştırma örneklemini, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin farklı fakülte ve yüksekokullarında öğrenim gören 30 kadın lisans öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcılara, kolayda ve kartopu örnekleme teknikleri birlikte kullanılarak ulaşılmıştır. Tamamı bekar olan katılımcıların yaş ortalaması 20.80'dir (SS = 2.28). Katılımcıların %63.30'u Kredi ve Yurtlar Kurumu yurdunda, %16.70'i ailesiyle, %13.30'u kurumsal / kamuya bağlı özel statülü yurtlarda, %6.70'i özel yurtlarda kalmaktadır.

Veri Toplama Süreci ve Araçları

Veriler, araştırmacıların hazırladığı yarı yapılandırılmış görüşme formu ve kişisel bilgi formu aracılığıyla toplanmıştır. Kişisel bilgi formunda yaş, medeni durum, doğum yeri, ikamet şekli, aile ortamı ve aile yapısına ilişkin kapalı uçlu sorular yer almaktadır. 12 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formunda sorular şu başlıklarda toplanabilir: Mekânsal bağlamda suça maruz kalma korkusu, bu korkunun bileşenleri ve süreçleri, toplumsal cinsiyetle ilişkisi, kampüsteki bir ölüm olayının (Rojin Kabaiş¹) ardından yaşanan değişimler, medyada suç temsilleri ve suça maruz kalma korkusu, güvenlik önlemleri ve korunma yöntemleri.

Uygulamalara başlamadan önce, beş pilot çalışma ile soruların anlaşılabilirliği ve araştırma süreci değerlendirilmiştir. Bu sonuca göre görüşme formunda herhangi bir değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmamış; görüşmelerin ortalama süresi belirlenmiştir. Görüşmeler, kampüste, katılımcıların rahat edebileceği çalışma ofisi ve kafe gibi uygun ortamlarda, kadın

¹Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü öğrencisi olan Rojin Kabaiş'ten 27 Eylül 2024'ten itibaren haber alınamamış; 15 Ekim 2024'te Van'ın Tuşba ilçesine bağlı Mollakasım Mahallesi'nde Van Gölü kıyısında ölü bulunmuştur. Olayla ilgili soruşturma Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından sürdürülmektedir.

araştırmacılarından biri tarafından gerçekleştirilmiştir. Her biri tek oturumda yapılan ve ortalama 30 dakika süren görüşmeler sesli olarak kaydedilmiş; yazıya dökülerek analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Veriler, tekrar eden anlam örüntülerinin belirlenmesi ve yorumlanmasına dayanan tematik analiz yöntemiyle incelenmiş; analiz süreci Braun ve Clarke'ın (2006) önerdiği altı aşama izlenerek yürütülmüştür. Bu doğrultuda, görüşme kayıtları yazıya döküldükten sonra veriye aşinalık kazanmak amacıyla okunmuştur. Ardından anlamlı ifadeler belirlenerek ilk kodlar hazırlanmıştır. Bu kodlar temelinde alt ve üst temalar oluşturulmuştur. Temalar, tutarlılık ve kapsayıcılık yönünden gözden geçirilmiş, bazıları birleştirilmiş veya çıkarılmıştır. Bu işlemler doğrultusunda, kodlama kitapçığı hazırlanmıştır. Son aşamada bulgular, araştırma amacıyla uygun olarak raporlaştırılmıştır. Kodlama işlemini bir araştırmacı yapmış, tema yapısı diğer araştırmacılarla birlikte gözden geçirilerek ortak görüşle son hâline getirilmiştir.

Etik Prosedür

Araştırma izni, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Yayın Etik Kurulu'ndan alınmıştır (Karar No: 2025/02; Tarih: 23.01.2025). Katılımcıların tamamından bilgilendirilmiş onam alınmış, görüşmeler gönüllülük esaslı yürütülmüştür. Kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve katılımcılar numaralandırılmıştır.

Bulgular

Tematik analiz sonucunda, kadın üniversite öğrencilerinin suça maruz kalma korkusu ve risk algısına ilişkin altı üst tema belirlenmiştir. Bulgular, bu temalar doğrultusunda sunulmaktadır. Bulgular, suç korkusunun kent merkezi, toplu taşıma ve kampüs alanlarında benzer biçimlerde deneyimlendiğine işaret etmektedir (bk. Tablo 1). Kent merkezinde sözlü taciz, takip edilme ve şiddet korkuları öne çıkarken; toplu taşımada fiziksel temas, yoğunluk, kapalı alanların denetimsizliği, cinsel taciz ve saldırı korkusu belirgindir. Kampüs alanlarında ise yetersiz aydınlatma, تنها yerler ve denetimin az olduğu noktalar öne çıkmaktadır. Spor kompleksi, yurt yolları ve sahil gibi alanlar riskli mekânlar olarak tanımlanmıştır. Buna göre, suça maruz kalma korkusunda, mekânsal düzenleme ve denetlenebilirliğin önemli olduğu görülmektedir.

Tablo: 1. Mekânsal Bağlamda Suça Maruz Kalma Korkusu

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Van kent merkezi	Sözlü taciz	Katılımcı 17: "... laf atmalar, işte bir yerden geçerken birilerinin bir şey söylemesi ... sözlü tacizler falan böyle ..."

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

	Takip edilme	Katılımcı 1: “Özellikle bir de çok karanlık oluyor oralar gittiğim geldiğim yerler falan ... yani takip edilir miyim bir şey olur mu falan o korku çok var.”
	Fiziksel saldırı	Katılımcı 13: “Hiçbir suçun yokken ... ölüme maruz kalmak ... silahlı çatışma ortasında kalmak veya bıçaklanmaya maruz kalmak.”
	Cinsel saldırı	Katılımcı 6: “Cinsel saldırıdan çok korkuyorum. Yani kişi fark etmiyor, kadın olması yeterli oluyor, öğrenci, küçük, büyük.”
Toplu taşıma	Cinsel taciz	Katılımcı 2: “Temastan, çünkü genelde çok dolu oluyor mesela arabalar. Hani öğrenciler veya insanlar böyle iç içeler yani ... Hani kimin ne yapacağı o ara belli olmaz yani. Ben ondan korkuyorum.”
	Cinsel saldırı	Katılımcı 19: “Cinsel taciz durumu söz konusu olduğu zaman, orada şey durumu var, kurbanısın ya sesini çıkaracaksın ya da olduğun yerde o hareketi sindireceksin.”
Kampüs	Tenha alanlarda yalnız kalma	Katılımcı 15: “Akşamları تنها olan fakültelerden açıkçası korkuyorum. ... Spor kompleksi mesela kapalı yer.” Katılımcı 12: “Amine Hatun yurdunun o yol, akşamları çok korkutucu geliyor bana. Her an pat diye birisi çıkacak, saldıracak gibi mesela.” Katılımcı 5: “Hastane tarafı biraz beni rahatsız ediyor. Bazen acilen gitmemiz gerektiğinde gece saatleri orası çok kuytu, böyle sessiz oluyor ... Konukevinin yukarı tarafları. Bu taraflar beni biraz tedirgin ediyor.”
	Fiziksel saldırı	Katılımcı 13: “Açıkçası sahil. Bir arkadaşımızın ölümü ortada ve ister istemez acaba biz de aynı şeyi yaşar mıyız korkusu oluşuyor.”
	Aydınlatma eksikliği	Katılımcı 14: “Sabah ... kampüsün içerisi çok fazla sessiz ve ışıklandırması çok kötü. Bundan dolayı yine bir korkmuştum böyle. Kendimi çok güvensiz hissetmişim, başıma bir şey gelir diye.”
	Kaçırılma olasılığı	Katılımcı 24: “Seni araca atıp götürebilirler. Işık yok, kamera yok.”

Bulgular, suça maruz kalma korkusunun doğrudan ya da dolaylı mağduriyete dayanan, duygusal ve bilişsel açıdan çok boyutlu bir deneyim olduğunu göstermektedir (bk. Tablo 2). Sözlü / fiziksel taciz, takip, kaçırılma girişimi ve cinsel saldırı teşebbüsü gibi olaylar korku, tedirginlik, güvensizlik ve tikslenme duygularını tetiklemiştir. Bu duygular olay anıyla sınırlı kalmamıştır. Bazı katılımcılar eve yalnız dönmekten kaçındıklarını, bazıları sürekli tetikte olduklarını ifade etmiştir. Dolaylı mağduriyet anlatıları da güvenlik algısını zayıflatarak, suç korkusunu pekiştirmektedir.

Tablo: 2. Suça Maruz Kalma Korkusunun Bileşenleri ve Süreçleri

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Mağduriyet deneyimi (sözlü / fiziksel / cinsel taciz, takip vb.): duygusal ve bilişsel	Korku	Katılımcı 1: “Tek başıma bir otobüste kalmıştım ... Üç erkek yolcu vardı, bir şoför, bir de ben vardım ... Şöyle çok sözle tacize maruz kaldım ... Şoför durdurup ikisini de indirdi.” Katılımcı 9: “Çarşıdan gelirken ... biz kovalanmıştık. Bayağı iki erkek tarafından kovalanmıştık ve bu travmadır bende. Yani bunun kesinlikle ... etkisi hep üzerimde.” Katılımcı 14: “... bir tane adam tek başına oturuyor... ayağa kalktı ve arkamdan böyle gelmeye başladı. Ben hızlandıkça o da hızlanıyordu... Direkt eve gidip zile bastım... Ondan sonra zaten hiç tek başıma dönmedim eve. Çok korkmuştum.” Katılımcı 16: “Geçen dönemdi, çarşıya çıkarken ... adamın biri geçti, bacağıma dokundu ... o anın şokuyla ne yapacağımı şaşırdım ... Yani o olaydan dolayı biraz da korkuyorum ve tedirginim.”
	Tiksinme	Katılımcı 8: “Küçükken cinsel saldırı gibi bir şey olmuştu ... hala iğrenç bir şey gibi geliyor. O andan dolayı diyebilir miyim bilmiyorum ama tetikliyor kesinlikle.”
	Güvensizlik	Katılımcı 5: “Küçüktüm daha 11 yaşlarındaydım ... kaçırılmam şey olmuştu. Son anda kurtulmuştum... O günden beri ... etrafa güvenmekte zorlandım.”
	Korku, tedirginlik	Katılımcı 15: “Arkamda biri var, hissediyorum ... İşte bir öpücük verir misin gibisinden yaptı. Ben o günden sonra çok tedirginim. Acaba biri var mı arkamda? Yine aynı şeyi yaşar mıyım? Şu an anlatınca bile şey oldum.”
	Dolaylı mağduriyet	Katılımcı 10: “... çarşafı bir kadının tacize uğradığına annem şahit oldu ... sabah bile artık güvende olmadığımızın farkına vararak sabah bile çıkmaya korkar oldum.”

Tablo 3’ten izlenebileceği üzere, toplumsal cinsiyet normları kadınların suça maruz kalma korkusunda belirleyicidir. Katılımcılar, kıyafetleri, oturuş biçimleri ve erkeklerle ilişkileri üzerinden değerlendirildiklerini; bazen yargılanıp denetlendiklerini ifade etmişlerdir. Bazı ifadeler, “kadın olmanın zaten yeterince riskli” olduğu yönündeki yaygın algıyı

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

yansıtmaktadır. Erkeklerle paylaşılan sınıf, otobüs ya da sosyal alanlarda hissedilen gerginlik; tetikte olma hâli, kendini geri geçme davranışları ve güven eksikliği ile dile getirilmiştir.

Tablo: 3. Toplumsal Cinsiyet ve Suça Maruz Kalma Korkusu

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Toplumsal cinsiyet normları ve beden politikaları	Giyim ve davranış kontrolü	Katılımcı 4: “Benim üstüm bundan daha uzundu o zaman. Eee yani yine kapalıydım ... Arkadaşım açıktı. Onun da botları vardı. Kıştı yani üstümüz kapalıydı.” Katılımcı 18: “Bazen süsleniyorum böyle etek falan giyiyorum ama çok rahatsız da hissediyorum bazen. Mesela merkeze gitmemeye özen gösteriyorum öyle.” Katılımcı 1: “Hani böyle bakıyor sürekli bana ama devamlı yani. Üstümde bir şey mi var, yok ... eşofmanım var.”
	Kadın olma deneyimi	Katılımcı 20: “... bizim ülkede kız başına gibi bir durum söz konusu.”
	Mekânsal tedirginlik	Katılımcı 7: “Arkamda birisi oturduğu zaman, herhangi bir ani hareket yaptığı zaman korkuyorum. Çünkü bıçak gibi herhangi bir şey olursa direkt olan bana olacak gibi görünüyor.”
	Mesafeli davranma ihtiyacı	Katılımcı 3: “Zaten kadın hocalarımız yok, hepsi erkek hocalarımız, onlarla ister istemez mesafeli olmak durumunda kalıyoruz bu korku yüzünden.”
Erkeklerle paylaşılan alanlarda gerginlik	Erkeklerle güven duyma sorunu	Katılımcı 16: “... biraz tedirginlik var, her kızda olduğu gibi bende de var.”
	Erkeklerden kaçınma	Katılımcı 17: “Sınıftaki erkeklerden de uzaklaşmaya başladık, gerçekten.”

Kadınların suça maruz kalma korkusunda belirleyici bir diğer etken, dolaylı mağduriyet deneyimleridir (bk. Tablo 4). Kampüste bir kadın öğrencinin ölümü, ailelerin denetleyici roller üstlenmesine neden olmuştur. Bu durum, toplumsal cinsiyet norm beklentilerini pekiştirerek katılımcıların sosyal yaşamını kısıtlamıştır. Bu sınırlamalar güvenlik kaygılarına dayansa da kadınların kamusal yaşama katılımını sınırlandırmış ve bireysel alanlarını daraltmıştır. Bazı katılımcılar, yalnız dışarı çıkmaktan kaçındıklarını, güven duygularını yitirdiklerini ve sosyal ilişkilerinin azaldığını belirtmiştir. Olay, kurumsal düzeyde de bir kırılmaya neden olmuş; bazı kadın öğrenciler, üniversiteye duydukları güven ve aidiyetin zayıfladığını ifade etmiştir.

Tablo: 4. Kampüste Yaşanan Ölüm Olayının Ardından Deneyimlenen Değişimler

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Aile denetimi	İzin alma zorunluluğu	Katılımcı 8: “Sahile gitmek için izin almak çok zor, geç saatte dışarı çıkmak çok zor.”
	Sürekli izleme ve kontrol	Katılımcı 12: “Kadın artık her gün arıyor ... yurtta mısın, ne yapıyorsun ... o kızdan sonra her gün aramaya başladı ... aynı durum başımıza gelecek mi diye filan.” Katılımcı 18: “Arkadaşlarımı daha çok sorgulamaya başladılar.”
	Toplumsal cinsiyet normlarının yeniden üretimi	Baskı Katılımcı 13: “İster istemez kız çocuğu ... ister istemez aile daha çok düşkün olur ... baskı halinde yani ... yemek alırken bile birileriyle falan git.” Sorumluluk atfı Katılımcı 3: “Sadece kendine mukayyet ol yani, kimsenin sizi koruduğu yok diyorlar ... yani benlik bir şey.”
Duygusal ve sosyal tepkiler	Güven kaybı	Katılımcı 1: “Çevremdeki insanlara nasıl güvenebileceğimi artık şaşırdım. Hani uzak kalmak değil yalnız kalmak da değil sadece dikkat etmek manasında.” Korku Katılımcı 16: “Ailem doğal olarak tedirgin oldu... Sürekli de uyarıyorlar tek başına çıkma, etme diye. Arkadaşlar olarak daha çok korktuk.”
	Azalan sosyal ilişkiler	Katılımcı 21: “Ondan sonra yani herkese mesafeli olmaya çalışıyorum.”
	Tek başına hareket edememe	Katılımcı 25: “O olaydan sonra biraz da etkisi oldu. Sahile tek başıma gitmedim.” Katılımcı 17: “Sahile gidene kadar ben kırk tane kamera olduğunu gördüm...öyle bir olay oluyor ve hala açığa çıkmamış...Önceden sevdiğim bir üniversiteydi, ama artık güvenli değilse, hiçbir anlamı yok.”
Aidiyet duygusu	Kurumsal güvensizlik ve aidiyet kaybı	

Bulgular, aynı zamanda medya kaynaklı dolaylı mağduriyetin kadınların risk algılarını ve suça maruz kalma korkularını artırdığını göstermektedir (bk. Tablo 5). Katılımcılar, medyada sıkça yer alan kadın cinayetlerinin ve şiddet içeriklerinin etkisiyle panik atak, uyku bozukluğu, yoğun korku ve güvensizlik gibi psikolojik tepkiler geliştirdiklerini bildirmiştir. Şiddetin medyada geniş yer bulması, sürekli tehdit altında hissetmelerine ve sosyal yaşamı sınırlayan savunma davranışları geliştirmelerine yol açmıştır. Bununla birlikte, bazı katılımcılar bu içeriklerin şiddeti olağanlaştırdığına ve kimi zaman suçu dolaylı biçimde teşvik ettiğine; dolayısıyla kadınların medya temsilleriyle “uygun hedef” haline getirildiğine dikkat çekmiştir.

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

Tablo: 5. Medyada Suç Temsilleri ve Suça Maruz Kalma Korkusu

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Medyada kadınlara yönelik suçların temsili ve psikolojik etkileri	Psikolojik Etkiler	Katılımcı 10: “Gerçekten Rojin olayından sonra, İkbal ² olayından sonra acaba ... bana ... arkadaşlarıma sevdiklerime bir şey olur mu korkusuyla panik atak yaşadım.” Katılımcı 8: “Yakın zamanda iki tane kadının başı kesilmişti ... senin de sonun onlar gibi olacak ... bir iki defa rüyama geldi ... bağırarak uyanmışım.” Katılımcı 23: “... şöyle katledildi denilince tabii ki çok büyük bir korku giriyor içime.” Katılımcı 6: “Gördüğüm zaman ya anılarım depresiyor ya Rojin’i hatırlıyorum ... genellikle gördüğüm gibi kaçıyorum hemen ki bu bende izledikçe tepki ve travma olarak kalıyor.” Katılımcı 15: “... çok düzgün görünüyor acaba düzgün mü, asla değiller belki ... cinayet işlemiş.” Katılımcı 29: “Ben şiddet içeren haberleri genelde görünce okuyup geçiyorum. Çünkü beni çok kötü etkiliyor. Böyle kendimi daha az güvende hissediyorum.”
Medya Korkunun Yaşama Yansıması	Kaynaklı Günlük Kaçınma davranışı	Katılımcı 17: “Gece saat kaç olursa olsun dışarda olsaydım hiç umurumda olmazdı, ama bu olaylardan sonra yani gece çıkmamaya çalışıyorum. Kendime saat belirledim.”
	Medya İzleme Davranışında Değişim	Katılımcı 14: “Yurtta herkes izliyordu tabii... İzledikçe daha çok korkuyordum... Sanki başıma böyle daha çok bir şey gelecekmiş gibi hissediyordum.”
	Özendirici etki ve normalleştirme	Katılımcı 12: “Sürekli bir kadının katledilmesi ... bu özendirme adı altında ilerliyorlar.” Katılımcı 22: “Adam öldürüyor gayet normal bir şey. Ya bunlar normalleştiriliyor.”

Son olarak katılımcıların, suça maruz kalma korkusunun üstesinden gelebilmek için bireysel bazı yöntemlere başvurduğu görülmektedir (bk. Tablo 6). Birçok katılımcı, özellikle akşamları dışarı çıkmaktan kaçındığını ve yalnız kalmamaya özen gösterdiğini ifade etmiştir. Bazıları, giyimleriyle dikkat çekmemeye çalıştıklarını ve davranışlarını sürekli denetlediklerini ifade etmiştir. Bireysel önlemlere ek olarak kampüs güvenliğinin artırılmasına yönelik

² Sur cinayeti olarak bilinen olayda, İkbal Uzuner 4 Ekim 2024 tarihinde 19 yaşında yaşamını yitirmiştir.

kurumsal talepler de dile getirilmiştir. Aydınlatmanın iyileştirilmesi, güvenlik kameralarının artırılması, üniversite ve yurt giriş-çıkışlarının daha sıkı denetlenmesi ve güvenlik personelinin eğitilmesi gibi öneriler hem bireysel güvenliğini artırmayı hem de kurumsal sorumluluğu güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Ancak mekânsal / zamansal kaçınma ve davranışsal öz-denetim gibi stratejiler, kadınların özgürlük alanlarını daraltmakta ve kamusal yaşama katılımlarını kısıtlamaktadır.

Tablo: 6. Güvenlik Önlemleri ve Korunma Yöntemleri

Alt tema	Kod	Örnek alıntı
Mekânsal ve zamansal kaçınma stratejileri	Tek başına ve gece dışarı çıkmama	Katılımcı 2: “Tek başıma dışarı çıkmamaya çalışıyorum... akşamları dışarı çıkmaya karşıyım.”
	Öz savunmaya yönelik davranış geliştirme	Katılımcı 19: “Önlemini almak için de spora yazıldım. Dövüş sporuna yazıldım.”
Davranışsal öz-kısıtlamalar	Giyim ve davranış kontrolü	Katılımcı 3: “Dışarı çıkarken giyim kuşamıma çok özen gösteriyorum. Eee hal ve hareketlerime dikkat ediyorum.” Katılımcı 22: “Işıklıandırma da çok kötü ... tamam var ama yetersiz bence.”
	Kurumsal önlem talepleri	Katılımcı 21: “her bir bölgesine hem kamera hem de güvenlikçi olmasını istiyorum.” Katılımcı 5: “... öğrenci yurdunun yukarı tarafı, orası pek güvenli gelmiyor bana ... duvar fazla yüksek değil ve istediğinizde kapıyı açabilirsiniz.” Katılımcı 4: “Nizamiyede girişlerin kayıt altına alınması gerekmiyor mu?” Katılımcı 16: “Bence güvenlik görevlilerinin uyarılması lazım ... konferans tarzı bir şey yapılması lazım.”

Tartışma

Bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, kadınların suça maruz kalma korkusunun, doğrudan ya da dolaylı mağduriyet, mekânsal koşullar, toplumsal cinsiyet beklentileri ve kurumsal güven gibi çok boyutlu etkenlerle şekillendiği görülmektedir. Bu etkenler, kadınların risk algısına ilişkin temsillerini biçimlendirmektedir. Söz konusu temsiller, kadınların duygusal, bilişsel ve davranışsal tepkilerinde görülebilmektedir.

Mekânsal bağlam, bu çok boyutlu yapının önemli bileşenlerinden biridir. Katılımcılar; kent merkezi, toplu taşıma ve üniversite kampüs alanlarında benzer biçimde sözlü taciz, takip edilme, fiziksel ve cinsel saldırı korkusu yaşadıklarını ve bu mekânlarda yüksek mağduriyet

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

riski algıladıklarını belirtmiştir. Bu bulgular, literatürle desteklenmektedir. Kalabalık, denetimsiz, müdahale olasılığı düşük; sınırları belirsiz ve geçici kullanımlı akışkan mekânlar, kadınlarda daha yüksek suç korkusuna sebebiyet vermektedir (Ceccato ve Newton, 2024; Ceccato vd., 2021; Loukaitou-Sideris, 2011; Snedker, 2015). Kampüs gibi görece güvenli alanlar da benzer korkularla ilişkilidir. Özellikle gece veya تنها yerlerde yalnız kalmak, suç korkusunu arttırmaktadır. Bu durum, çalışmalarda gösterildiği gibi fiziksel çevrenin yanı sıra, güvenlik sistemindeki yetersizliklerle ilişkili görülmektedir. Güvenlik personelinin eksik olması, yetersiz aydınlatma ve kamera kullanımı gibi yapısal faktörler güvenlik algılarını zayıflatmaktadır (Braaten vd., 2022; Merianos vd., 2017). Çevresel güvensizlik ile toplumsal cinsiyet normlarının iç içe geçmesi ise kadınların mağduriyet olasılığını daha yüksek görmelerine ve bireysel önlemler almalarına yol açmaktadır (ör. kıyafet seçimi, yalnız yürümekten kaçınma) (Chadee vd., 2020; Pritchard vd., 2015; Tomsich vd., 2011).

Suçla maruz kalma korkusuyla ilişkili bir diğer etken, doğrudan mağduriyet deneyimleridir. Pek çok katılımcı, geçmişte sözlü / fiziksel taciz, kaçırılma ya da cinsel saldırı girişimi yaşadıklarını belirtmiştir. Bu tür deneyimler, korku, tedirginlik ve tikslenme gibi duygusal tepkilerle bağlantılıdır ve mağduriyet korkusunun duygusal bileşenini göstermektedir (Jackson, 2008; Gouseti, 2018; Hale, 1995). Alanyazın da geçmiş mağduriyet ve suç korkusu arasındaki ilişkiyi destekler niteliktedir (Gökulu, 2011; Özaşçılar ve Ziyalar, 2017). Ancak suç korkusu, bilişsel değerlendirmeler ve duygusal tepkilerin bir arada olduğu, çok bileşenli bir örüntüdür (Gabriel ve Greve, 2003). Buna göre geçmiş deneyimler, yeniden mağduriyet algısı yaratabilir; fakat riske dair temsiller sadece yaşanan olaylara bağlı ortaya çıkmamaktadır. Bu algıda dolaylı bilgi kaynakları da etkilidir. Jackson’a (2008) göre, medya haberleri ya da kişilerarası iletişim aracılığıyla suçun duyulması ve mağdurla kurulan benzerlik, risk algısını etkileyen unsurlardır. Tyler ve Rasinski (1984) de mağdurların risk algısında bilgiye dayalı çıkarımların ve duygusal tepkilerin birlikte etkili olduğunu göstermektedir.

Öte yandan, bazı araştırmalar doğrudan mağduriyetin suçla maruz kalma korkusuyla her zaman ilişkili olmadığına işaret etmektedir (Köseoğlu, 2021). Bu çalışmada da korkular çoğunlukla toplumsal cinsiyet inançlarıyla bağlantılı bulunmuştur. Katılımcılar, “kadın olmayı” hedef olma riskiyle ilişkilendirmiştir. Suçla maruz kalma korkusunun duygusal (korku, tedirginlik), bilişsel (risk algısı) ve davranışsal (kaçınma, öz-denetim, savunma stratejileri) tüm boyutlarında bu etki izlenebilmektedir (Gouseti, 2018; Hale, 1995). Alanyazın da bu bulguyla tutarlıdır. Zhang vd. (2024), kadınların erkeklere kıyasla daha düşük mağduriyet riski

taşımlarına rağmen, suça maruz kalma korkularının daha yüksek olduğunu belirtmektedir. Bu fark, kadınların kendilerini savunma konusunda yetersiz görmeleri, riski daha az kontrol ettiklerine inanmaları ve olası sonuçları daha ciddi değerlendirmeleriyle açıklanmaktadır (Jackson, 2008). Sutton ve Farrall (2005) erkeklerin daha az korku ifade etmelerini sosyal baskılarla açıklamaktadır. Bu baskılar olmadığında, cinsiyete dayalı farklar da anlamlı biçimde azalabilir. Chui vd. (2013) de kadınlardaki suç korkusunun cinsel saldırı riskiyle ilişkili olduğunu ve toplumsal cinsiyet rolleriyle şekillendiğini vurgulamaktadır.

Araştırmalar, doğrudan mağduriyetin suça maruz kalma korkusunu açıklamakta yetersiz kaldığını göstermektedir (Kul, 2009). Buna karşılık dolaylı bilgiler, özellikle medya haberleri ve yerel anlatılar, korku üzerinde daha etkili olabilmektedir (Hale, 1995; Jackson, 2008). Bu çalışmanın bulguları da (bk. Tablo 4 ve 5) bunu desteklemektedir. Kampüste yaşanan ve medyada geniş yer bulan ölüm olayı, kadın öğrencilerde doğrudan mağduriyete benzer etkiler yaratmıştır. Katılımcılar, olay sonrasında korku, tedirginlik ve aidiyet duygusunda azalma gibi tepkiler geliştirmişlerdir. Ayrıca kampüs içinde bir yere giderken başlarına bir şey gelmesinden endişe duyduklarını ifade etmişlerdir. Özellikle olayın gerçekleştiği sahil yolu gibi belirli mekânlarla kurulan psikolojik bağ, suçun mekânsal temsiline dair algılarını derinleştirmiştir.

Benzer bulgular önceki çalışmalarda da gözlemlenmektedir. Örneğin Tyler ve Rasinski'nin (1984) üniversite öğrencileriyle yaptığı deneyde, katılımcıların gerçek bir suç olayından esinlenerek hazırlanan senaryoya gösterdikleri tepkiler incelenmiştir. Buna göre, suç riskine ilişkin değerlendirmelerde, sunulan bilgi kadar olayın yarattığı duygusal etkinin de önemli olduğu görülmüştür. Bu da suça maruz kalma korkusunun yaşanmış olayların yanı sıra olayın bireyde yarattığı algısal yakınlığa bağlı olabileceğine işaret etmiştir.

Trope ve Liberman'ın (2010) Psikolojik Mesafe Kuramı bu algısal yakınlığı zamansal, mekânsal, sosyal ve olasılıksal mesafe olmak üzere dört boyutta açıklamaktadır. Suç olayı bu boyutlarda bireye ne kadar “yakın” hissedilirse, korku o ölçüde artmaktadır (Gouseti, 2018; Jackson ve Gouseti, 2015). Bu çalışmada katılımcıların olay yeriyle kurduğu psikolojik bağ da bunu desteklemektedir. Ancak bazı çalışmalar, bu boyutların aynı ölçüde etkili olmadığını göstermektedir. Örneğin Mellberg vd. (2022), zamansal, sosyal ve olasılıksal yakınlığın suç korkusunu anlamlı biçimde yordadığını, mekânsal mesafenin ise anlamlı olmadığını belirtmiştir. Stapel vd. (1994) ise mağdurla ortak sosyal kimliği olan bireylerin suç riskini daha yüksek değerlendirdiklerini ifade etmektedir. Bireyler, kendilerini mağdurla aynı sosyal kategoride gördüğünde, benzer bir olaya maruz kalma olasılığını daha yüksek algılamaktadır.

Kadın Üniversite Öğrencilerinin Suça Maruz Kalma Korkuları Üzerine Nitel Bir Araştırma: Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Örneği

Gouseti'ye (2018) göre suça maruz kalma korkusu, suçla ilgili bilgilerin nasıl işlendiğiyle de bağlantılıdır. Neden-sonuç üzerine aktif düşünenlerde korku artarken; bilgileri yüzeysel işleyenlerde bu etki daha zayıftır. Suç zihinde ne kadar somut, bağlamsal ve ayrıntılı temsil edilirse, korku da o ölçüde yoğun hissedilmektedir.

Kampüsteki ölüm olayının ardından gelişen korkunun şekillenmesinde aileler de belirleyici bir rol üstlenmektedir. Ailelerin koruyucu ve denetleyici tutumları, kadınların risk algısını, korku düzeyini ve davranışsal stratejilerini doğrudan etkileyebilmektedir. Jackson'a (2008) göre bireyler zamanla farklı mağduriyet türlerine ilişkin duygusal ve bilişsel risk temsilleri geliştirmektedir. Bu temsiller, sosyal çevre ve anlatılar yoluyla biçimlenmekte ve kişisel kaygılar doğrultusunda yeniden anlamlandırılmaktadır. Tehdit algısının arttığı durumlarda ise ailelerin güvenlik odaklı yönlendirmeleri yalnızca davranışsal sonuçlar yaratmamakta, aynı zamanda suçun olasılığına ve sonuçlarına ilişkin zihinsel temsilleri de etkileyebilmektedir. Bu çerçevede, aileden gelen duygusal mesajların suçu daha “yakın” ve “ciddi” kılabilceği; bunun da kadın öğrencilerin korkularını pekiştirebileceği söylenebilir.

Bulgular, aynı zamanda medyada yer alan kadın cinayetleri ve şiddet içeriklerinin, katılımcıların suça maruz kalma korkusunu belirgin biçimde artırdığını göstermektedir. Katılımcılar, bu içeriklerin panik atak, uyku bozukluğu, yoğun korku ve güvensizliğe yol açtığını ifade etmektedir. Kadınlara yönelik şiddetin sürekli medyada yer alması, güven duygusunu zedelemekte; bu da yalnız dışarı çıkmaktan kaçınma ya da belirli mekânlardan uzak durma gibi savunma stratejilerinin benimsenmesine neden olmaktadır. Bulgular, alanyazınla uyumludur. Medya, suçla ilgili dolaylı bilgilerin etkin bir kaynağıdır ve içerikleriyle fail, mağdur ve suçun nedenlerini toplumsal bir anlatıya dönüştürmektedir (Jackson, 2008). Özellikle yerel haberler ve suç temalı programlar, kadınların riski algısını ve suç korkusunu artıran faktörler arasında yer almaktadır (Callanan ve Rosenberger, 2015).

Gerbner ve Gross'un (1976) medya etkisi farkı kavramı da bu durumu açıklar. Suçun medyada sürekli görünür olması, izleyicilerde şiddetin yaygınlaştığı, insanlara güvenilemeyeceği ve her an mağdur olunabileceği yönünde abartılı, gerçeklikten uzak bir tehdit algısı yaratabilmektedir. Suça maruz kalma korkusu, bu bağlamda bireylerin medya içerikleriyle oluşturduğu temsillere ve bunların zihindeki “erişilebilirliği”ne göre şekillenir. Jackson (2008), dikkat uyandıran suç haberlerinin tekrarıyla olayların istatistiksel olasılıklarından bağımsız olarak daha görünür kılındığını vurgulamaktadır. Bunu, Sunstein ve Kuran'ın (2007) “erişilebilirlik zinciri” modeliyle açıklamaktadır. Modele göre, bir olay ne

kadar sık gündeme gelirse, zihinde o kadar kalıcı ve inandırıcı olur. Bu da düşük olasılıklı risklerin, daha yakın ve önemli tehditler olarak algılanmasına yol açar (Jackson, 2008).

Araştırmamızda da benzer bir etkiden söz edilebilir. Üniversiteli genç bir kadının ölümü, yalnızca bir haber olarak değerlendirilmemiş; kadınlar, haberi kendilerini doğrudan ilgilendiren bir tehdit olarak algılamıştır. Olayla kurulan mekânsal ve kimliksel / sosyal bağ, suça maruz kalma korkusunu arttırmıştır. Bu bulgu, Chiricos vd. (1997) yürüttüğü araştırmayla örtüşmektedir. Çalışma, mağdur olarak temsil edilen gruplarla özdeşim kuranların daha yüksek suç korkusu yaşadığını, özellikle 30-54 yaş arası Beyaz kadınların televizyon haberlerine daha yoğun duygusal tepkiler verdiğini göstermektedir. Bulgularımız medya temsilleri, sosyal kimlik ve mekânsal yakınlık birleştiğinde, dolaylı mağduriyet algısının güçlendiğine işaret etmektedir.

Ayrıca bazı katılımcılar, medyadaki şiddet içeriklerine eleştirel bakmışlardır. Bu katılımcılar, şiddetin olağanlaştırıldığını, suçun kimi zaman normalleştirildiğini ve kadınların medya aracılığıyla “uygun hedef” olarak temsil edildiğini belirtmiştir. Bu değerlendirmeler, medyanın pasif bir bilgi kaynağı olmadığını; toplumsal cinsiyet normlarını yeniden üreten ve mağdur-fail rollerini pekiştiren bir işlevi olduğunu göstermektedir (Gerbner ve Gross, 1976).

Son olarak, bulgular suça maruz kalma korkusunun kurumsal güvensizlik algısıyla ilişkili olduğuna işaret etmektedir. Katılımcılar, denetim eksikliği, güvenlik personeline erişim güçlüğü, aydınlatma ve güvenlik kameralarının yetersizliğini güvensizlik nedenleri olarak ifade etmektedir. Bu algı, belirli kampüs alanlarından kaçınma, akşam dışarı çıkmama, yalnız yürümeme ve giyim tercihlerine dikkat etme gibi davranışlarda görülebilmektedir. Sonuçlar, kampüs güvenliği ile suç korkusu arasındaki ilişkiye odaklanan araştırmalarla tutarlıdır. Braaten vd. (2022) göre suça maruz kalma korkusunu azaltan başlıca etmenlerden biri kampüs güvenliğinden duyulan memnuniyettir. Aydınlatma, kameralar, acil yardım noktaları ve güvenlik personeline erişim, güvenlik algısıyla doğrudan ilişkilidir. Bu önlemlerin yetersizliği bireyleri kişisel güvenlik önlemlerine yönlendirmektedir. Lane vd. (2009) güvenlik önlemlerinin her zaman korkuyu azaltmadığını; tersine, korku düzeyi yüksek bireylerin daha fazla önlem aldığını göstermektedir. Tomsich vd. (2011), bu stratejileri “kısıtlanmış davranışlar” olarak tanımlamaktadır. Gece yalnız kalmaktan kaçınma, savunma amaçlı nesneler taşıma ve belirli mekânlardan uzak durma gibi önlemler, yaygın stratejilerdir. Bu araştırmada da bazı kadınların özellikle kent merkezinde biber gazı taşıdığı; kampüs içinde belirli bölgelerden uzak durduğu saptanmıştır. Her iki strateji de özellikle yabancı faile yönelik cinsel saldırı korkusuyla ilişkilidir (Pritchard vd., 2015).

Katılımcıların dile getirdiği bir diğer strateji giyim tercihlerinde öz denetimdir. Kadınların giyimlerine dikkat etmeleri, mağduriyeti önleme sorumluluğunun toplumsal olarak bireye yüklendiğini göstermektedir. Bu bulgu, giriş bölümünde tartışıldığı üzere suç korkusunun kadınların davranışlarını düzenleyen toplumsal bir denetim mekanizması olarak işlediğini gösteren çalışmalarla örtüşmektedir (Ünal-Reşitoğlu, 2017).

SONUÇ

Bu çalışma, kadın üniversite öğrencilerindeki suç korkusunu, doğrudan mağduriyet deneyimlerinin ötesinde ele alarak toplumsal cinsiyet normları, dolaylı mağduriyet ve mekânsal-kurumsal güvensizlikle ilişkisi üzerinden incelemektedir. Bulgular, suç korkusunun kampüsteki bir ölüm olayının yarattığı dolaylı deneyimlerle birlikte doğrudan mağduriyet, mekânsal düzenlemeler, kurumsal güven ve toplumsal cinsiyet dinamikleriyle şekillendiğini göstermektedir. Bu bağlamda sonuçlar, kampüs güvenliğine ilişkin katılımcıların beklenti ve taleplerinin suç korkusunun nasıl anlamlandırıldığına dair önemli bilgiler sunmaktadır.

Bulgular, aynı zamanda kampüs güvenliğine yönelik geliştirilecek politikaların fiziksel önlemlerle sınırlı olmaması gerektiğine işaret etmektedir. Bu kapsamda, üniversitelerdeki Cinsel Tacize ve Cinsel Saldırıya Karşı Destek Birimlerinin görünürlüğünün arttırılmasına yönelik girişimler, kadın öğrenciler için önemli bir destek mekanizması oluşturabilir. Ayrıca güvenlik personeline verilecek toplumsal cinsiyet duyarlılığına yönelik eğitimler, öğrencilerin kendilerini daha güvende hissetmelerine katkı sağlayarak, kurumsal güvenin pekiştirilmesinde önemli adımlar olarak değerlendirilebilir.

Çalışma, tek bir üniversite ve kadın öğrencilerle sınırlıdır. Bu durum, çalışma sonuçlarının genellenmesini ve karşılaştırılmasını kısıtlamaktadır. Gelecek araştırmalarda, deneysel ve nitel yöntemlerin birlikte kullanıldığı, cinsiyete dayalı karşılaştırmaların yapıldığı ve dolaylı mağduriyetin (örneğin medya temsilleri) suç korkusuna etkisini inceleyen çalışmalar önerilmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

The fear of victimization has been a subject of sustained inquiry within the social sciences, particularly in psychology and sociology. Although it is often grounded in personal experiences (Furedi, 2001; Gilchrist et al., 1998; Warr & Ellison, 2000), one of its principal sources is living in a society characterized by insecurity and uncertainty, with pervasive elements of risk and threat (Bauman, 2014; Beck, 2011). Multiple factors contribute to fear of victimization,

including residential context (Day, 1999; İçli, 2014; Miceli et al., 2004; Snedker, 2015; Van Dijk et al., 2007); age (Balkin, 1979; Ferraro & LaGrange 1988; Greenberg, 1985; Pain, 2001; Yin, 1980); social identity and gender (Hilinski et al., 2011; İçli, 2014; Scott, 2003); and media exposure (Jackson, 2008). Studies indicate that unmarried women and female university students are among the groups most affected by such fear (Sipahi, 2017, 2021).

Female university students experience this fear through both direct and indirect victimization. Direct victimization refers to an individual's immediate exposure to crime (Sipahi, 2021). Indirect victimization encompasses fears formed via media content, social narratives, and perceived spatial proximity (Gouseti, 2018; Hale, 1995; Jackson, 2008; Jackson & Gouseti, 2015). A death incident occurring on campus is a salient example of indirect victimization (Tyler & Rasinski, 1984). The media is likewise a strong determinant: news about violence against women reinforces the “mean world syndrome,” thereby heightening security concerns (Gerbner et al., 1986, as cited in Yazgan, 2017). The extensive prominence of violent content in visual media further deepens women's fears (Gökulu, 2018). Reports of women being harassed on public transportation or attacked at night create a persistent perception of threat, functioning as a mechanism of social control (Ünal-Reşitoğlu, 2017).

Research shows that female university students feel unsafe both in their cities and on campus (Sipahi, 2017, 2021). Inadequate security measures heighten fear of crime (Braaten et al., 2022; Merianos et al., 2017). This sense of insecurity prompts female students to adopt individual precautionary behaviors, such as avoiding late-night activities and steering clear of isolated areas (Sipahi, 2021; Öztürk, 2015; Warr, 1985). Gender roles are closely related to this fear. Women are socialized as “passive” and “in need of protection” (Öztürk et al., 2016), which is associated with higher levels of fear of victimization (Mesch, 2000; Ünal-Reşitoğlu, 2017). Social control shaped by a discourse of “fragility” within family and society leads women to feel continuously threatened in public spaces (Gilchrist et al., 1998; Pain, 2001).

This study examines female university students' fear of victimization through direct and indirect victimization experiences. It aims to qualitatively investigate this fear in relation to gender, media representations, and spatial and institutional security, within the context of a death incident that occurred on campus.

Method

This study draws on qualitative data collected from 30 female undergraduate students enrolled in various departments at Van Yüzüncü Yıl University. Semi-structured interviews, guided by

a 12-question protocol, were conducted to explore participants' perceptions of fear and safety. The data were analyzed thematically (Braun & Clarke, 2006), allowing for the identification of key patterns across narratives.

Ethical Procedures

Ethical approval was obtained from the Ethics Committee of Van Yüzüncü Yıl University. Informed consent was secured from all participants. The interviews were conducted voluntarily, participants' identities were anonymized, and each was assigned a numerical code.

Findings

The analysis revealed six overarching themes: (1) Spatial Dimensions of Fear of Crime, (2) Processes and Components of Fear of Crime, (3) Gender and Fear of Crime, (4) Transformations Following a Campus Fatality, (5) Media Representations and Fear of Crime, and (6) Security Measures and Coping Practices.

Participants commonly reported fear in public transport, city centers, and on campus, particularly related to being followed, harassed, or assaulted. These fears were heightened in spaces perceived as crowded, poorly lit, weakly regulated, or ambiguous. Risk perceptions were shaped by both personal and vicarious experiences: prior victimization increased vigilance, accounts involving other young women-especially on campus-reinforced perceived vulnerability, and gender norms framed womanhood itself as a sufficient basis for risk. Family narratives, social networks, and media coverage further intensified emotional responses and beliefs about danger. The university environment was not widely perceived as safe, with participants highlighting deficiencies such as inadequate lighting, limited surveillance, ineffective communication, and restricted access to support services. In response, women described adopting precautionary strategies including avoiding night-time mobility or being alone, carrying protective items, dressing conservatively, and steering clear of male-dominated spaces-measures that, while intended to reduce risk, often constrained their freedom and social participation.

Discussion and Conclusion

Taken together, the findings suggest that fear of crime among female university students cannot be understood solely through the lens of individual experience. Instead, it appears to emerge from a complex interplay of personal, social, spatial, and institutional factors. Participants' risk perceptions were informed not only by direct experiences but also by indirect sources media

content, family narratives (Jackson, 2008), the perceived proximity of crime (Gouseti, 2018; Stapel et al., 1994; Tyler & Rasinski, 1984), spatial insecurity (Zhang et al., 2024), and institutional distrust (Braaten et al., 2022). These perceptions tended to manifest across emotional (e.g., anxiety, unease), cognitive (e.g., anticipatory thoughts), and behavioral (e.g., avoidance, self-monitoring, social withdrawal) domains. This aligns with prior research indicating that risk is often constructed through both lived and vicarious experiences (Gouseti, 2018; Hale, 1995; Jackson, 2008).

In this context, institutional efforts to improve campus safety should go beyond technical measures and include gender-sensitive policies, effective communication strategies, and channels for student participation in decision-making. This study contributes to the limited literature on indirect victimization in higher education settings by qualitatively examining how a fatal incident on campus shaped female students' sense of safety. While the scope of the sample and its exclusive focus on women represent methodological limitations, the study offers valuable insight into how fear of crime is socially and spatially embedded in the university context.

KAYNAKÇA

- Akalın, M. (2016). Kentsel dönüşüm projelerinin suç oranlarına etkilerinin değerlendirilmesi: Ankara / Altındağ örneği. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(9), 5-33.
- Akkaya Yaralı, A. (2025). Ulrich Beck'in risk toplumu kuramını göç ve göçmenlik üzerinden yeniden okumak. *İmgelem Dergisi*, 17, 249-272. <https://doi.org/10.53791/imgelem.1815164>
- Apak, S., Ülken, G., ve Ünlü, A. (2002). Yeni bir toplu konut yerleşkesinde güvenlik duygusunun değerlendirilmesi. *İTÜ Dergisi*, 1(1), 65-72.
- Aytaç, S., Derdiman, R. C., Baştürk, Ş., ve Öngen, B. (2015). Kent güvenliği olarak suç korkusu: Bursa örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 3(3), 259-267.
- Balkin, S. (1979). Victimization rates, safety and fear of crime. *Social Problems*, 26(3), 343-358. <https://doi.org/10.2307/800458>
- Bauman, Z. (2014). *Siyaset Arayışı* (T. Birkan, Çev.). Metis Yayınları (Orijinal eserin basım tarihi 1999, 1. Baskı).
- Beck, U. (2011). *Risk toplumu: Başka bir modernliğe doğru* (K. Özdoğan ve B. Doğan, Çev.). İthaki Yayınları (Orijinal eserin basım tarihi 1986).
- Benson, S. (1997). The older adult and fear of crime. *Journal of Gerontological Nursing*, 23(10), 25-31.
- Beşe, E. (2006). Kırık pencereler teorisi bağlamında kentsel yaşamda suç ve güvenlik. *Polis Bilimleri Dergisi*, 8(1), 1-24.
- Braaten, C. N., Tsai, L. C. F., ve Vaughn, M. S. (2022). Student perceptions of campus safety: testing the vulnerability and disorder models. *Security Journal*, 35, 59-81. <https://doi.org/10.1057/s41284-020-00263-1>
- Braun, V., ve Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Callanan, V., ve Rosenberger, J. S. (2015). Media, gender, and fear of crime. *Criminal Justice Review*, 40(3), 322-339. <https://doi.org/10.1177/0734016815573308>
- Ceccato, V., ve Newton, A. (Ed.). (2024). Identifying risky facilities. *Systems thinking for sustainable crime prevention: planning for risky places* içinde (1. Baskı, s. 68-84). Routledge.
- Ceccato, V., Näsman, P., ve Langefors, L. (2021). Sexual violence on the move : An assessment of youth's victimization in public transportation. *Women & Criminal Justice*, 31(4), 294-312. <https://doi.org/10.1080/08974454.2020.1733732>
- Chadee, D., Williams, D., ve Bachew, R. (2020). Victims' emotional distress and preventive measures usage: Influence of crime severity, risk perception, and fear. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 30(1), 14-30. <https://doi.org/10.1002/casp.2418>
- Chiricos, T., Eschholz, S., ve Gertz, M. (1997). Crime, news and fear of crime: Toward an identification of audience effects. *Social Problems*, 44(3), 342-357. <https://doi.org/10.1525/sp.1997.44.3.03x0119o>

- Chui, W. H., Cheng, K. K., ve Wong, L. P. (2013). Gender, fear of crime, and attitudes toward prisoners among social work majors in a Hong Kong University. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 57(4), 479-494. <https://doi.org/10.1177/0306624X12436524>
- Çardak, B. (2012). Kadınların suç korkuları üzerine nitel bir araştırma. *Güvenlik Bilimler Dergisi*, 1(1), 23-45. <https://doi.org/10.28956/gbd.239715>
- Çelik, F. (2018). Kentsel açık-yeşil alanlarda güvenlik. *İdealkent*, 23(9), 59-94. <https://doi.org/10.31198/idealkent.416257>
- Day, C. (1999). Strangers in the night: Women's fear of sexual assault on urban college campuses. *Journal of Architectural and Planning Research*, 16(4), 289-312.
- Dolu, O., Uludağ, Ş., ve Doğutaş, C. (2010). Suç korkusu: Nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), 57-81. https://doi.org/10.1501/SBFder_0000002154
- Eligüzel, H. (2015). Zaten körüz: Tanıklarından üniversitelerde güvenlik algısı. *Almila Fikir ve Kültür Dergisi*, 21, 42-47.
- Erkan, N. Ç., ve Sevin Topçu, B. (2021). Gender-based differences in fear of crime in public spaces: An investigation of a safe district in İstanbul. *Urbani İzziv*, 32(2), 87-97. <https://doi.org/10.5379/urbani-izziv-en-2021-32-02-02>
- Ferraro, K. F. (1995). *Fear of crime: Interpreting victimization risk*. State University of New York Press.
- Ferraro, F. K., ve LaGrange, L. R. (1988). Are older people afraid of crime? *Journal of Aging Studies*, 2(3), 277-287. <https://doi.org/10.1093/geronj/47.5.s233>
- Franklin, W., Franklin, C., ve Fearn, N. (2008). A multilevel analysis of the vulnerability, disorder, and social integration models of fear of crime. *Social Justice Research*, 21(2), 204-227. <https://doi.org/10.1007/s11211-008-0069-9>
- Furedi, F. (2001). *Korku kültürü* (B. Yıldırım, Çev.). Ayrıntı Yayınları (Orijinal eserin basım tarihi 1998, 1. Baskı).
- Gabriel, U., ve Greve, W. (2003). The psychology of fear of crime. conceptual and methodological perspectives get access arrow. *The British Journal of Criminology*, 43(3), 600-614. <https://doi.org/10.1093/bjc/43.3.600>
- Gerbner, G., ve Gross, L. (1976). Living with television: The violence profile. *Journal of Communication*, 26(2), 172-194. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.1976.tb01397.x>
- Giddens, A. (2000). *Elimizden kaçıp giden dünya* (O. Akınhay, Çev.). Alfa Basım Yayınları (Orijinal eserin basım tarihi 1999, 3. Baskı).
- Gilchrist, E., Bannister, J., Ditton, J., ve Farrall, S. (1998). Women and the "fear of crime": Challenging the accepted stereotype. *The British Journal of Criminology*, 38(2), 283-298. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjc.a014236>
- Gouseti, I. (2018). Worry about victimization, crime information processing, and social categorization biases. *Legal and Criminological Psychology*, 23(2), 148-162. <https://doi.org/10.1111/lcrp.12130>
- Gökulu, G. (2011). Perceived risk of victimization and fear of crime: A case study of METU students [Yayımlanmamış doktora lisans tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

- Gökulu, G. (2018). Medya ve suç korkusu ilişkisi üzerine bir değerlendirme. *Social Sciences Studies Journal*, 4(14), 585-594. <https://doi.org/10.26449/sssj.380>
- Greenberg, D. F. (1985). Age, crime, and social explanation. *American Journal of Sociology*, 91(1), 1-21. <https://doi.org/10.1086/228242>
- Greve, W., Leipold, B., ve Kappes, C. (2018). Fear of crime in old age: a sample case of resilience? *The Journals Of Gerontology: Series B*, 73(7), 1224-1232. <https://doi.org/10.1093/geronb/gbw169>
- Hale, C. (1995). Fear of crime: A review of the literature. *International Review of Victimology*, 4(2), 79-150. <https://doi.org/10.1177/026975809600400201>
- Hamzaoglu, N., ve Türk, B. (2020). Suç mağduru olma korkusu üzerine bir değerlendirme. *Asos Journal*, 8(108), 120-135. <https://doi.org/10.29228/ASOS.44589>
- Hilinski, C. M., Pentecost Neeson, K. E., ve Andrews, H. (2011). Explaining the fear of crime among college women, in their own words. *The Southwest Journal of Criminal Justice*, 8(1), 112-127.
- İçli, G. (2014). Suça maruz kalma korkusunun bireysel ve sosyal yaşama etkileri. *Terazi Hukuk Dergisi*, 9(100), 820-825.
- Jackson, J. (2008). Bridging the social and the psychological in fear of crime. M. Lee ve S. Farrall (Ed.), *Fear of crime: Critical voices in an age of anxiety* içinde (s. 143-167). Routledge-Cavendish.
- Jackson, J., ve Gouseti, I. (2015). Psychological proximity and the construal of crime: A commentary on "Mapping fear of crime as a context-dependent everyday experience that varies in space and time". *Legal and Criminological Psychology*, 20(2), 212-214. <https://doi.org/10.1111/lcrp.12082>
- Klodawsky, F., ve Lundy, C. (1994). Women's safety in the university environment. *Journal of Architectural and Planning Research*, 11(2), 128-136. <https://www.jstor.org/stable/43029116>
- Köseoglu, M. (2021). Fear of crime perceptions of university students. *Sociologia, Problemas e Práticas*, 96, 41-57. <https://doi.org/10.7458/SPP20219618280>
- Köseoglu, M., ve İçli, T. (2019). Kadınlarda suç korkusunun çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi: Kuzey Kıbrıs örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(43), 267-296. <https://doi.org/10.21560/spcd.v19i46288.480377>
- Kul, M. (2009). *Toplumda suça ilişkin korkunun yapılaşması* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Lane, J., Gover, A. R., ve Dahod, S. (2009). Fear of violent crime among men and women on campus: the impact of perceived risk and fear of sexual assault. *Violence and Victims*, 24(2), 172-92. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.24.2.172>
- Lordoğlu, C. (2016). Kent coğrafyasında kadınların güvenlik endişeleri. *Modus Operandi*, 4, 151-176.
- Loukaitou-Sideris, A. (2011). Safe on the move: The importance of the built environment. V. Ceccato, (Ed.), *The urban fabric of crime and fear* içinde (s. 85-110). Springer. https://doi.org/10.1007/978-94-007-4210-9_4

- Mellberg, J., Chataway, M. L., Ball, M. J., ve Miles-Johnson, T. (2022). Psychological distance and fear of crime: Towards a new understanding of risk perception formation. *Journal of Criminology*, 55(3), 377-399. <https://doi.org/10.1177/26338076221105899>
- Merianos, A. L., King, K. A., ve Vidourek, R. A. (2017). Student perceptions of safety and helpfulness of resources. *American Journal of Health Studies*, 32(2), 90-101. <https://doi.org/10.47779/ajhs.2017.90>
- Mesch, G. S. (2000). Women's fear of crime: the role of fear for the well-being of significant others. *Comparative Study*, 15(3), 323-336. <https://doi.org/10.1891/0886-6708.15.3.323>
- Miceli, R., Roccato, M., ve Rosata, R. (2004). Fear of crime in Italy: Spread and determinants. *Environment and Behavior*, 36(6), 776-789. <https://doi.org/10.1177/0013916503261931>
- Özaşçılar, M., ve Ziyalar, N. (2017). Unraveling the determinants of fear of crime among men and women in İstanbul: examining the impact of perceived risk and fear of sexual assault. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 61(9), 993-1010. <https://doi.org/10.1177/0306624X15613334>
- Özaşçılar, M., ve Ziyalar, N. (2009). Suç korkusu: İstanbul'da yaşayan 18-25 yaş grubu üniversite öğrencilerinin mağdur olma riskleri hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Adli Bilimler Dergisi*, 8(1), 7-17.
- Öztoprak, Y., Lux, K. M., Gürsesli, S., İpek, Z., Sezgin, B. G., Göloğlu, C., ve Bağ, B. (2017). Çocukların sokakta oyun oynamalarına izin verilmemesi-ebeveynin suç korkusu ilişkisi, 1-11. <https://tip.baskent.edu.tr/kw/upload/464/dosyalar/cg/sempozyum/ogrsmpzsnm13/13.S20.pdf>
- Öztürk, M. (2015). Medya ve suç korkusu arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 36, 251-263. <https://doi.org/10.9761/JASSS2894>
- Öztürk, M., Kocacık, F., ve Gönültaş, M. B. (2016). Suç korkusu ve risk algısının toplumsal cinsiyet açısından incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1488-1503. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v13i1.3691>
- Pain, R. (2001). Gender, race, age and fear in the city. *Urban Studies*, 38(5-6), 899-913. <https://doi.org/10.1080/00420980120046590>
- Pritchard, A., Jordan, C., ve Wilcox, P. (2015). Safety concerns, fear and precautionary behavior among college women: An exploratory examination of two measures of residency. *Security Journal*, 28, 16-38. <https://doi.org/10.1057/sj.2012.39>
- Scott, H. (2003). Stranger danger: Explaining women's fear of crime, *Western Criminology Review* 4(3), 203-214.
- Siegel, L. (2010). *Criminology-The Core*, Wadsworth Cengage Learning.
- Sipahi, E. B. (2017). Üniversiteli kız öğrencilerin suç korkularına toplumsal kaygı perspektifinden bakmak: Konya örneğinde bir alan araştırması. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, Kadın Özel Sayısı, 383-400.
- Sipahi, E. B. (2021). Kentin incinebilirleri: Türkiye'de üniversiteli kadın öğrencilerin suç korkuları üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 46, 289-318.

- Snedker, K. A. (2015). Neighborhood conditions and fear of crime: A reconsideration of sex differences. *Crime & Delinquency*, 61(1), 45-70. <https://doi.org/10.1177/0011128710389587>
- Stafford, M. C., ve Galle, O. R. (1984). Victimization rates, exposure to risk, and fear of crime. *Criminology: An Interdisciplinary Journal*, 22(2), 173-185. <https://doi.org/10.1111/j.1745-9125.1984.tb00295.x>
- Stapel, D. A., Reicher, S. D., ve Spears, R. (1994). Social identity, availability and the perception of risk. *Social Cognition*, 12(1), 1-17. <https://doi.org/10.1521/soco.1994.12.1.1>
- Sunstein, C., ve Kuran, T. (2007). Availability cascades and risk regulation. Law & Economics Working Papers. https://chicagounbound.uchicago.edu/law_and_economics/70
- Sutton, R. M., ve Farrall, S. (2005). Gender, socially desirable responding and the fear of crime: Are women really more anxious about crime? *The British Journal of Criminology*, 45, 212-224. <https://doi.org/10.1093/bjc/azh084>
- Şenol, D., ve Keskiner-Candan, D. (2024). Suça maruz kalma korkusu: Van ili özelinde sosyolojik bir değerlendirme. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(4), 293-316. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2024.1393>
- Tomsich, E. A., Gover, A. R., ve Jennings, W. G. (2011). Examining the role of gender in the prevalence of campus victimization, perceptions of fear and risk of crime, and the use of constrained behaviors among college students attending a large urban university. *Journal of Criminal Justice Education*, 22(2), 181-202. <https://doi.org/10.1080/10511253.2010.517772>
- Trope, Y., ve Liberman, N. (2010). Construal-level theory of psychological distance. *Psychological Review*, 117, 440-463. <https://doi.org/10.1037/a0018963>
- Tulloch, M. (2000). The meaning of age differences in the fear of crime. *The British Journal of Criminology*, 40(3), 451-467. <https://doi.org/10.1093/bjc/40.3.451>
- Tyler, T. R., ve Rasinski, K. (1984). Comparing psychological images of the social perceiver: Role of perceived informativeness, memorability, and affect in mediating the impact of crime victimization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 46(2), 308-329. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.46.2.308>
- Ünal-Reşitoğlu, H. (2017). Kadınlar, mağdurluk ve suç korkusu. *Toplum ve Demokrasi*, 11(24), 37-56.
- Van Dijk, J., Van Kesteren, J., ve Smith, P. (2007). *Criminal victimization in international perspective: Key findings from the 2004-2005*. Boom Juridische Uitgevers.
- Warr, M. (1985). Fear of rape among urban women. *Social Problems*, 32(3), 238-250. <https://doi.org/10.1525/sp.1985.32.3.03a00060>
- Warr, M. (2000). Fear of crime in the United States: Avenues for research and policy. *Criminal Justice*, 4(4), 451-489.
- Warr, M., ve Ellison, C. G. (2000). Rethinking social reactions to crime: Personal and altruistic fear in family households. *American Journal of Sociology*, 106(3), 551-578. <https://doi.org/10.1086/318964>

- Yavuz, Y. (2019). Suç mağduru olma korkusuna sosyolojik bir bakış. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, 4, 28-52.
- Yazgan, Ç. Ü. (2017). Suç korkusu. F. Gülpınar (Ed.), *Suç sosyolojisi* (s. 66-93) içinde. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Yin, P. P. (1980). Fear of crime among the elderly: Some issues and suggestions. *Social Problems*, 27(4), 492-504. <https://doi.org/10.2307/800177>
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. (2025, 3 Ocak). Öğrenci Sayıları. <https://istatistik.yok.gov.tr> adrsinden 03 Ocak 2025 tarihinde alınmıştır.
- Zhang, W., Zhai, J. Y., ve Wu, W. C. (2024). Review and discussion on the antecedent variables and significance of degree of fear of crime. *Open Journal of Social Sciences*, 12, 297-333. <https://doi.org/10.4236/jss.2024.125019>
- Ziegler, R., ve Mitchell, D. B. (2010). Aging and fear of crime: An experimental approach to an apparent paradox. *Experimental Aging Research*, 29, 173-187. <https://doi.org/10.1080/0361073030303716>

Makale Bilgileri/Article Information

Etik Beyan:	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan edilir.	Ethical Statement:	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Çıkar Çatışması:	Çalışmada kişiler veya kurumlar arası çıkar çatışması bulunmamaktadır.	Conflict of Interest:	The authors declare that declare no conflict of interest.
Yazar Katkı Beyanı:	Birinci yazarın makaleye katkısı %50, ikinci yazarın makaleye katkısı %30, üçüncü yazarın makaleye katkısı %20'dir.	Author Contribution Declaration:	The contribution of the first author is 50%, that of the second author is 30%, and that of the third author is 20%.
Mali Destek:	Çalışma için herhangi bir kurum veya projeden mali destek alınmamıştır.	Financial Support:	The study received no financial support from any institution or project.
Yapay Zekâ Kullanımı:	Bu çalışmada herhangi bir yapay zekâ tabanlı araç veya uygulama kullanılmamıştır.	Use of Artificial Intelligence:	This study did not utilize any artificial intelligence-based tools or applications.
İntihal:	Bu makalede intihal taraması yapılmış ve intihal içermediği teyit edilmiştir. – İntihal.Net	Plagiarism:	This article has been scanned for plagiarism and it has been confirmed that it does not contain plagiarism. – İntihal.Net